

Брюксел, 18.8.2020 г.
COM(2020) 386 final

**ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

**Последваща оценка на събитието „Европейски столици на културата“ за 2018 г.
(Леуварден и Валета)**

{SWD(2020) 165 final}

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ

Последваща оценка на събитието „Европейски столици на културата“ за 2018 г. (Леуварден и Валета)

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият доклад се представя въз основа на член 12 от Решение № 1622/2006/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 2006 г. за установяване на действията на Общността „Европейска столица на културата“ за годините 2007—2019¹ (наричано по-долу „Решението“), в който се изисква всяка година Комисията да осигурява външно и независимо оценяване на резултатите от завършилото през предишната година събитие „Европейска столица на културата“² и да представя доклад относно тази оценка на съответните институции и органи на ЕС.

Резултатите и методологията на последващата оценка са представени по-подробно в придружаващия работен документ на службите на Комисията.

2. КОНТЕКСТ НА ДЕЙСТВИЕТО

2.1. Действие на ЕС „Европейска столица на културата“ (ЕСК)

След стартирането на междуправителствено равнище на инициативата „Европейска столица на културата“ през 1985 г.³ тя се разви до напълно самостоятелно действие на ЕС през 1999 г.⁴ Понастоящем тя се урежда от Решение № 445/2014/ЕС⁵, а процедурата за градовете, които бяха избрани за ЕСК за годините до 2019 г., се урежда с Решение № 1622/2006/ЕО.

Действието ЕСК има за цел да се подчертае богатството и многообразието на културите в Европа и техните общи черти, като по този начин се насърчи по-голямото взаимно разбирателство между европейските граждани. С действието има за цел също така да се стимулира основаното на културата дългосрочно развитие на градовете в широкия смисъл на понятието, което води до социално-икономическо въздействие, до засилване на сътрудничеството между операторите в областта на културата, хората на изкуството и градовете в Европа, както и до участие в културата на местните (и чуждестранните) граждани.

2.2. Подбор и мониторинг на ЕСК за 2018 г.

В съответствие с Решението Малта и Нидерландия бяха двете държави членки, домакини на събитието ЕСК през 2018 г.

¹ ОВ L 304, 3.11.2006 г., стр. 1.

² Пълният текст на оценката може да бъде намерен на адрес: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/6312a17a-1b6a-11ea-8c1f-01aa75ed71a1/language-en>.

³ Резолюция на министрите по въпросите на културата, заседаващи в рамките на Съвета, от 13 юни 1985 г. относно ежегодното събитие „Европейски град на културата“ (85/С 153/02).

⁴ Решение 1419/1999/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 май 1999 година за установяване на действията на Общността за събитието „Европейска столица на културата“ за годините от 2005 до 2019 (ОВ L 166, 1.7.1999 г., стр. 1). Това решение беше изменено с Решение № 649/2005/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 117, 4.5.2005 г.).

⁵ Решение № 445/2014/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. за установяване на действие на Съюза „Европейски столици на културата“ за годините 2020—2023 (ОВ L 132, 3.5.2014 г.).

Двуетапните процеси на подбор (предварителен подбор и окончателна препоръка) бяха извършени паралелно от съответните органи на тези две държави членки (т.е. съответните министерства на културата). Процесът на подбор започва с публикуването на покана за подаване на заявления за кандидатстване от заинтересованите градове. Кандидатурите на кандидатстващите градове се оценяват въз основа на целите и критериите, посочени в Решението, от комисия, съставена от тринадесет члена, шестима от които са номинирани от съответната държава членка, а останалите седем — от институциите и органите на Европейския съюз.

Малта реши да започне отнасящата се до нея процедура за подбор една година преди обичайния срок, за да завърши големите инфраструктурни проекти, необходими за да бъде домакин на събитието ЕСК. Тя публикува своето заявление за кандидатстване през декември 2010 г. Основните заинтересовани страни на национално и местно равнище взеха решение на ранен етап да бъде подадено едно заявление за кандидатстване от името на Валета, в което обаче да бъде включена цялата територия на малтийските острови. Поради това заявлението за кандидатстване на Валета беше единственото, подадено преди крайния срок 17 октомври 2011 г. След срещата за предварителен подбор през януари 2012 г. градът беше включен в списъка на първоначално одобрените кандидати, а през ноември 2012 г. комисията препоръча титлата ЕСК за 2018 г. в Малта да бъде присъдена на Валета⁶.

Нидерландия публикува поканата си през декември 2011 г. в рамките на обичайните срокове. До 31 октомври 2012 г. в конкурса се включиха пет града: Айндховен, Леуварден, Маастрихт, Хага и Утрехт. На срещата за предварителен подбор през ноември 2012 г. три от тях (Айндховен, Леуварден и Маастрихт) бяха включени в списъка на първоначално одобрените кандидати. През септември 2013 г. комисията препоръча титлата ЕСК за 2018 г. в Нидерландия да бъде присъдена на Леуварден.

Съветът на Европейския съюз официално обяви Валета и Леуварден за ЕСК за 2018 г. съответно през май 2013 г.⁷ и през май 2014 г.⁸

Впоследствие двата града преминаха процедура на мониторинг: под егидата на Комисията напредъкът в подготовката на градовете беше наблюдаван и ръководен от комисия, състояща се от седем независими експерта, назначени от институциите и органите на ЕС. Комисията имаше допълнителната задача да осигури спазването на програмата и ангажиментите, въз основа на които са избрани двата града. Представители на Валета и Леуварден участваха в две официални срещи за мониторинг, свикани от Комисията през септември 2015 г. и март 2017 г. Процесът на мониторинг приключи с положителна препоръка да бъде отпусната награда от 1,5 милиона евро в памет на Мелина Меркури на всеки от двата града, която комисията отправи към Европейската комисия. Паричната награда, финансирана по линия на програмата „Творческа Европа“⁹, беше изплатена на двете ЕСК през есента на 2017 г.

⁶ Всички доклади на комисията за предварителния и окончателния подбор и мониторинга могат да бъдат намерени на адрес: http://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/actions/capitals-culture_en.htm.

⁷ Решение на Съвета 2013/286/ЕС от 17 май 2013 г. за определяне на „Европейски столици на културата“ за 2017 г. в Дания и Кипър и за 2018 г. в Малта (ОВ L 162, 14.6.2013 г.).

⁸ Решение на Съвета 2014/352/ЕС от 21 май 2014 г. за определяне на „Европейска столица на културата“ за 2018 г. в Нидерландия (ОВ L 175, 14.6.2014 г.).

⁹ Регламент (ЕС) № 1295/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. за създаване на програма „Творческа Европа“ (2014—2020 г.) и за отмяна на Решения № 1718/2006/ЕО, № 1855/2006/ЕО и № 1041/2009/ЕО (ОВ L 347, 20.12.2013 г.).

2.3. Темы и акценти на двете ЕСК за 2018 г.

Валета е столицата на Малта и част от по-голям метрополен район с близо 400 000 жители, представляващи 90 % от населението на страната. Районът е силно зависим от ваканционния туризъм, а други ключови индустрии включват медицинския туризъм, производството на електроника и текстил и филмовото производство. Благодарение на историята на страната Валета има богато културно и архитектурно наследство, което е позволило на града да придобие статут на обект на световното културно наследство на ЮНЕСКО през 1980 г.

Първоначалната тема и мотото на Валета 2018 г. беше „Imagine 18“, а замисълът беше да се даде така необходимият тласък на културния сектор на града. Кандидатурата беше свързана със стратегически план за развитие на Валета и получи единодушната подкрепа на всички 68 местни съвета и политическа подкрепа от различни партии в парламента. Тя имаше четири основни цели: кариерно развитие в областта на културата; растеж в международен план; утвърждаване на Валета като творчески град; и изграждане на устойчиви взаимоотношения с околната среда. Първоначалната концепция обаче беше изоставена поради промяна в управлението на страната след общите избори през 2013 г. в полза на „Valletta 2018: An island-wide fiesta“ [„Валета 2018 г.: фиеста на цял остров“], като замисълът беше ЕСК да представлява цяла Малта и да се улесни участието на гражданите на цялата територия. Тази тема беше избрана и заради препратката към местните традиции и фиести на Малта, обединяващи цели общности.

Разположен в северозападната част на Нидерландия, Леуварден е град със 100 000 жители в района на Фризия, който има население от 646 000 души и общо единадесет исторически града, свързани помежду си по вода. Леуварден е и един от най-старите градове в северната част на Нидерландия с богата история, датираща от римската епоха. Градът и районът са сравнително добре осигурени по отношение на културната инфраструктура и дейности, но културният им сектор често се разглежда като имащ местна насоченост и затворен по отношение на своето културно съдържание, целева аудитория и амбиции.

В заявлението за кандидатстване на Леуварден, чийто ключов елемент беше „Iepen (отворен) Mienskip“, бе направена връзка с района на Фризия. „Mienskip“ е фризийска дума и традиция, свързани с основни ценности като взаимно уважение, участие, общностно развитие, равенство и гражданска отговорност. Прилагателното „Iepen“ добавя важен втори елемент на „отвореност“ и изразява волята да се включат и тези, които първоначално не принадлежат към „фризийската общност“. Замисълът беше подходът „отворен mienskip“ да бъде водещ в дейностите за развитие на Леуварден — Фризия 2018 г., както и в съдържанието на представената културна програма, като един от ключовите основни принципи беше свързан с използването на културата за решаване на проблеми на обществото. На тази основа културната програма беше организирана по следните тематични линии: природа и култура; град и провинция; общност и многообразие; иновативни лаборатории; и фризийци с кралски произход.

3. ОЦЕНКА

3.1. Параметри на оценката

В оценката се разглежда осъществяването на двете програми ЕСК за 2018 г. през целия им жизнен цикъл — от началния им замисъл до тяхната устойчивост и оставените от тях трайни следи.

По-специално се оценява целесъобразността, ефикасността и ефективността на двете ЕСК за 2018 г. В рамките на оценката се проучва и добавената стойност за ЕС, както и съгласуваността и взаимното допълване на действието ЕСК с други инициативи на ЕС. На последно място, в оценката са формулирани заключения във връзка с двете мероприятия.

3.2. Методология и ограничения на избрания подход

Оценката и използваната за нея методология бяха разработени, така че да бъдат изпълнени изискванията на Решението и да се допринесе за постигането на по-задълбочено разбиране на изпълнението и постиженията на действието ЕСК. По-специално оценката представлява ценна възможност за критично преосмисляне на последната година, за да се изведат поуки и препоръки за преформулиране на съществуващите познания и прозрения в светлината на новия опит на градовете домакини.

Що се отнася до всички предишни оценки, логиката на интервенцията се основава на йерархия от цели, съответстващи на Решението.

За да могат резултатите да бъдат съпоставими, методологията на тази оценка следваше подхода за събиране и анализ на данни, възприет при предишните оценки на действието ЕСК¹⁰.

Оценката беше основана на два вида данни и съответните източници:

- Първичните данни включваха данни, събрани на място или предоставени от всяка ЕСК, като например интервюта и онлайн въпросници. Целта на интервютата беше да се потърсят гледните точки на различни участници за всяка ЕСК, в това число на ръководните екипи, лицата, натоварени да вземат решения на местно и национално равнище, както и ключови културни организации, множество партньори, участващи в осъществяването на програмата, и редица организации, водещи или участвали в реализираните проекти.
- Вторичните източници на данни обхващаха документи, свързани с политиката, и законодателни документи на ЕС, отнасящи се до ЕСК, академични изследвания относно ЕСК и ролята на културата в развитието на градовете, двете оригинални кандидатури за ЕСК за 2018 г., вътрешни доклади, свързани с процеса на кандидатстване, доклади за мониторинг и оценка, проучвания и доклади, изготвени или възложени от ЕСК, програми за събития, промоционални материали и уебсайтове, както и ключови статистически данни, събрани от двата града, относно бюджетите и подробните разходи, брой и видове проекти, нива на участие и брой зрители, крайни продукти и резултати;
- Оценката не включва по-широка обществена консултация. Както е обяснено в пътната карта¹¹, действието се счита за местно, а международното участие е разпръснато в Европа и извън нея и трудно може да бъде обхванато. Това заключение бе подкрепено от ограничената представа, получена при обществената консултация, проведена в рамките на оценката на двете ЕСК за 2017 г., както е подчертано в съответния работен документ на службите, приет от Комисията през 2019 г.¹².

¹⁰ Вж. предишните доклади за оценка на адрес: http://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/actions/capitals-culture_en.htm.

¹¹ Вж. Ares (2018) 1933090 от 11.4.2018 г.

¹² Вж. SWD(2019) 203 final, раздел 4.

Както при всички предишни последващи оценки на ЕСК Комисията поддържа становището, че избраната методология е целесъобразна, за да се изготви доклад, който да осигури достатъчно солидна основа за извеждане на надеждни заключения относно провеждането на ЕСК.

Както обаче беше подчертано още в доклада от предходната година, липсата на базови данни, които да бъдат включени в сравнително проучване на града преди спечелването на титлата, в началото на годината на проявата и след изпълнението на събитието ЕСК, все още представлява ограничение. Тези данни са от първостепенно значение, за да се постигне балансирана представа, подкрепена с убедителна и обширна база данни за действителното отражение на действието ЕСК върху съответния град.

При все това бюджетът, отпуснат за работата по оценката (приблизително 75 000 EUR годишно), е пропорционален на скромното равнище на прякото финансиране от ЕС за всеки домакин на събитието ЕСК (наградата „Мелина Меркури“ в размер на 1,5 милиона евро) и не позволява да се извърши проучване на състоянието преди („базово равнище“) и след действието („последваща оценка“). Друга последица от скромния бюджет е, че събирането на първични доказателствени данни е по-скоро от качествен, отколкото от количествен характер; въпреки че качествените данни продължават да имат голямо значение за оценката, липсата на разнообразни източници на данни води до по-малка надеждност, например в процеса на доказване на наличието на обективни резултати и въздействието на действието ЕСК за по-широко участие на населението в културата.

Поради това докладът и неговите заключения са обосновани по-скоро от широк спектър от качествени данни (например възгледите и становищата на различни видове заинтересовани страни), отколкото от всеобхватен количествен набор от данни.

Комисията може само да повтори в този доклад това, което многократно е изразявала в предишните си годишни доклади за последващи оценки на ЕСК, а именно че напълно осъзнава — и приема — тези ограничения, които също бяха ясно набелязани и съобщени в работен документ на службите на Комисията, придружаващ предложението за решение за създаване на действие на Съюза за ЕСК за периода 2020—2033 г.¹³

Както бе посочено в предишни доклади на Комисията във връзка с това затруднение, в нейно последващо предложение и в Решението, което в крайна сметка бе прието от Европейския парламент и от Съвета¹⁴, се предвижда, че самите определени градове — които са основните инвеститори и бенефициери на действието ЕСК и са в по-добра позиция да разполагат с базови данни и да събират първични данни за въздействието на титлата — се превръщат в основни изпълнители на процеса на оценяване.

Това ново задължение обаче, съгласно което градовете ЕСК, а не Комисията, трябва да извършат последваща оценка на годината на проявата, ще започне да се прилага едва за удостоените с тази титла градове от 2020 г. нататък. Следователно за ЕСК 2019 г. Комисията ще продължи да извършва своята оценка с горепосочените ограничения. На по-късен етап Комисията също така ще извърши обща оценка, която обхваща ЕСК от няколко различни години, като това ще ѝ позволи да измери дългосрочното въздействие на действието ЕСК, както е посочено в Решение № 445/2014/ЕС.

¹³ Вж. SWD(2012) 226 final, параграф 2.4.4.

¹⁴ Решение № 445/2014/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, вж. бележка под линия № 5.

Също така следва да се подчертае, че резултатите от обширните местни научноизследователски дейности, поръчани както от Валета, така и от Леуварден, са включени в оценката на Комисията, когато това е възможно.

В заключение, въпреки липсата на количествени данни и други независими доказателства, Комисията установява, че събраните доказателства са достатъчно солидни, за да подкрепят оценката, и споделя цялостната си оценка и заключения, за които като цяло се счита, че предоставят точна и пълна картина на действието ЕСК за 2018 г.

4. ОСНОВНИ КОНСТАТАЦИИ

4.1. Съответствие:

Според констатациите от оценката целите и на двата града ЕСК за 2018 г. са били подходящи за целите на действието ЕСК, посочени в Решението.

Програмата на Леуварден — Фризия 2018 г. насърчи културното многообразие и по-голямото разбирателство сред европейските граждани, както от гледна точка на съдържанието (културната програма изведе на преден план европейски теми, като езиците на малцинствата или връзката между града и провинцията), така и от гледна точка на реализацията (с 1600 международни сътрудничества, обхващащи 87 държави). Програмата беше свързана и с целите на ЕСК, по-специално с тези, които се отнасяха до увеличаване на обхвата и многообразието на културната програма и разширяване на достъпа и участието в културни събития; всъщност ЕСК използва културата като средство за насърчаване на участието на местното население и възприе отворената програма (с нейните принципи „отдолу нагоре“) като важен гръбнак на целия проект, а не като специфична и отделна „добавка“ от страна на общността.

Що се отнася до Валета, програмата на ЕСК включваше много по-широко сътрудничество с европейски творци и културни организации в сравнение с културното предложение на Малта от предишни години, включително например нова схема за творчески гостувания, която даде възможност на 50 творци от различни държави да се представят в страната. Освен това в нея бяха разгледани значими европейски теми като миграцията. И накрая, макар че програмата се промени значително от подаването на заявлението за кандидатстване, тя до голяма степен продължи да се придържа към три от четирите първоначални цели, като при реализацията бе поставен по-малък акцент на четвъртата цел, свързана с околната среда.

4.2. Ефикасност

Като цяло наличните доказателства показват, че ЕСК продължава да бъде ефикасно действие на ЕС за осигуряване на добра възвръщаемост на равнището на ЕС за относително скромна инвестиция от страна на ЕС: самото присъждане на титлата — обявяването на град за Европейска столица на културата, има значителен стимулиращ ефект за размера на финансирането, което градовете домакини отделят за изготвянето и изпълнението на културната програма на ЕСК, и привлича значителен интерес и финансиране от широк кръг заинтересовани страни, включително регионални и национални органи и частни финансиращи субекти. Освен това абсолютната стойност на наградата „Мелина Меркури“ — единственото пряко парично участие, което градовете домакини на събитието получават от Европейския съюз, е скромна (1,5 милиона евро за всяка ЕСК) в сравнение с общите разходи за ЕСК: оперативните разходи на ЕСК за 2018 г. бяха приблизително 104,6 милиона евро за Леуварден — Фризия и 26,5 милиона евро за Валета.

На равнището на всеки град заключението от оценката е, че ефективността на организацията на управлението е различна в двата града, като в Леуварден — Фризия тя е като цяло по-добра, докато във Валета премина през значителни промени, при които бе изгубен важен опит, а това в крайна сметка се отрази негативно на творческата насоченост и съдържанието на културната програма. Политическото измерение на фондация „Валета 2018 г.“ също привлече критики на местно и на международно равнище. На последно място, но не и по важност, Леуварден — Фризия привлече достатъчно средства за осъществяването на значителна по обем културна програма. Финансирането във Валета беше по-скромно, но все пак беше достатъчно, въпреки че окончателният оперативен бюджет беше значително по-нисък от предложения в заявлението за кандидатстване (49,6 милиона евро спрямо 26,5 милиона евро).

4.3. Ефективност

Заключението от оценката е, че и двете ЕСК за 2018 г. допринесоха значително за постигането на целите на Решението.

И двете представиха културни програми, които бяха по-широкообхватни, разнообразни, новаторски и с по-значимо международно измерение в сравнение с базовото равнище на предлаганите културни прояви в предходни години.

И двете спомогнаха да се разшири достъпът до култура и да се улесни участието в културни дейности, въпреки че данните за Леуварден — Фризия с възприетия подход „Ieren Mienskip“ са по-добри (5,4 милиона души са посетили проектите на ЕСК, а 60 000 местни жители са участвали активно в ЕСК като изпълнители или доброволци) отколкото за Валета (общият брой зрители е оценен на 400 000 души), до голяма степен поради нестабилността в нейното ръководство.

Освен това и двете ЕСК спомогнаха да се укрепи културният капацитет на техните културни и творчески сектори на местно равнище и връзките им с други сектори.

Наред с това и двете ЕСК издигнаха международния облик на двата града (6 % от публиката в Леуварден — Фризия е била международна, докато в Малта е регистриран 14,3 % ръст на входящите посетители от 2017 до 2018 г.), въпреки че Валета бе повлияна значително от неблагоприятна реклама на международно равнище, както беше описано по-горе.

Към момента на изготвяне на настоящия доклад Леуварден — Фризия имаше по-слабо разработен план за по-нататъшни дейности. Агенцията за култура на Валета осигурява ясен механизъм за продължаване на дейностите и след 2018 г., а проектът Valletta Design Cluster ще спомогне за по-нататъшното обновяване на града посредством културни прояви.

4.4. Съгласуваност

Действието ЕСК е съгласувано и допълващо към програмата на ЕС „Творческа Европа“, тъй като допринася за постигане на целите на „Творческа Европа“ и се отличава от другите дейности, подкрепяни от програмата. Действието ЕСК също така е съгласувано и допълващо към европейските структурни и инвестиционни фондове. Особено във Валета някои значителни инвестиции в културна инфраструктура, които бяха реализирани от фондация „Валета 2018 г.“, получиха съфинансиране от ЕФРР (по-специално новият музей MUŻA и проектът Valletta Design Cluster) и ще подсилат ефекта от годината чрез осигуряване на нови места за дейности.

4.5. Добавена стойност за ЕС

Както бе споменато и показано по-горе, действието ЕСК постигна въздействие, което нямаше да бъде възможно при самостоятелни действия от страна на държавите членки.

Данните и от двата града показват, че ЕСК дава тласък на градовете, удостоени със титлата, да осъществяват по-обширни културни програми, отколкото биха реализирали при други обстоятелства. Титлата също така им помага да привличат ресурси както от публичния, така и от частния сектор и да подобрят облика си на международното равнище. Европейската комисия играе ключова роля за насърчаване на действието ЕСК чрез публикации, събития и уебсайта „Еурога“, макар и със сравнително ограничени ресурси. Тези дейности подпомагат дейностите за популяризиране на самите ЕСК.

5. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Въз основа на оценката Комисията стига до заключението, че действието ЕСК запазва своята значимост на равнището на ЕС и остава много ценно за градовете домакини, както и че води до създаването на богати културни програми с положителни резултати и въздействия, които обаче не могат да бъдат напълно оценени на настоящия етап на оценка, толкова скоро след края на годината на ЕСК. Комисията възнамерява да оцени тези резултати и въздействия в по-широк план на по-късен етап в рамките на дългосрочната оценка, която ще проведе, както е посочено в Решение 445/2014/ЕС.

Друго заключение е, че програмите, изпълнени от двата града, удостоени със титлата през 2018 г., съответстваха на целите на действието ЕСК. В тях беше отразено европейското му измерение чрез разгледаните теми и създадените международни връзки. Освен това в програмите бяха включени местни жители и заинтересовани страни, като същевременно бе разширен достъпът до култура и участието в културния живот. Програмите спомогнаха също да се укрепи културният капацитет на културния и творческия сектор на местно равнище и неговите връзки с други сектори.

Тези констатации потвърждават констатациите от всички предходни оценки на ЕСК, т.е. градовете, удостоени със титлата ЕСК, осъществяват културни програми, които са по-широкообхватни и новаторски в сравнение с обичайно предлаганите културни прояви в рамките на годината, имат силно изразено европейско измерение и привличат за участие както местни жители, така и чуждестранни посетители, в съответствие с целите на Договора, както и с тези на действието ЕСК.

След повече от десет години, в които се изготвят подобни годишни последващи оценки, оценителят представи много ограничен брой препоръки, всички от които са адресирани до Комисията. Буди изненада, че всички тези препоръки са свързани с процедурите за подбор, мониторинг и финансиране, въведени с Решение № 445/2014/ЕС. Комисията е на мнение, че макар да предлагат интересни теми за размисъл, тези препоръки не са ясно свързани с основните констатации от последващата оценка на двете ЕСК за 2018 г., които бяха предмет на процедурите на друго правно основание (т.е. Решение № 1622/2006/ЕО), и не се потвърждават от тях.

Въпреки че приема тези препоръки като ценни елементи, поддържащи общия анализ, Комисията счита, че на този етап е твърде рано да се правят заключения относно изпълнението на новите процедури, въведени с Решение № 445/2014/ЕС. Тя обаче ще вземе предвид препоръките на оценителя, когато подготвя гореспоменатата дългосрочна оценка съгласно новото правно основание.

По-специално Комисията не е съгласна с препоръката, че следва да разгледа възможността да посъветва членовете на комисията да канят не повече от двама кандидати от държава членка, преминали предварителния подбор, за последния етап на подбор във всеки конкурс, като се имат предвид ресурсите, необходими за изготвянето на пълна кандидатура. Първо, Комисията подчертава, че настоящата практика е комисията да представя кандидатурата само на градове, за които счита, че имат реален шанс да получат нейната препоръка на последния етап на подбор. Второ, в случая с двете ЕСК за 2018 г. последващата оценка показва, че ограничен брой кандидатури без реална конкуренция (каквото беше случаят с Малта) може да доведе до повече проблеми по-нататък в процедурата, отколкото ако градът е избран измежду повече, а не само два, предварително избрани града (каквото беше случаят с Нидерландия). Трето, опитът показва, че макар изготвянето на пълна кандидатура наистина да изисква средства, процесът на кандидатстване сам по себе си има своите достойнства и стойност, тъй като това е възможност градовете да обмислят допълнително как културата и Европа могат да повлияят върху тяхното цялостно развитие.

Оценителят също така препоръчва на Комисията да оцени дали процедурите, въведени с Решение № 445/2014/ЕС, ще бъдат подходящи за ситуация, в която е вероятно националното правителство да бъде както организатор на процеса на подбор, така и един от ключовите участници в кандидатура за ЕСК, макар и непряко, например чрез орган под негов контрол, каквото беше случаят в Малта. Въпреки че признава уместността на такава препоръка, Комисията би искала да подчертае, че такива случаи са рядкост. Все пак, за да изясни този въпрос и да гарантира, че това няма да се повтаря, Комисията ще включи специално предупреждение в насоките, които предоставя на държавите членки, за да им помогне да подготвят своите кандидатури.

По отношение на препоръката Комисията да преразгледа ефективността на процедурите, въведени с Решение № 445/2014/ЕС, и да помисли за въвеждането на писмено споразумение с успешните кандидати, мнението на Комисията е, че на този етап все още има твърде малко практически опит (като само двата ЕСК за 2020 г. са преминали през целия цикъл на процеса на мониторинг), за да стигне до категорични заключения. Това може да бъде обхванато в първата оценка, която трябва да се извърши съгласно новото правно основание.

Що се отнася до оценката и по-конкретно до организирането на семинар за оценка за градовете, удостоени със титлата, Комисията изтъква, че през септември 2019 г. е въвела схема за изграждане на капацитет в полза на екипите за провеждане на предстоящи събития за ЕСК. Като част от този 30-месечен проект ще бъдат организирани академични лагери и ще бъдат разработени масови отворени онлайн курсове (МООК) и уебинари в различни области, които са от значение за екипите за провеждане на предстоящи събития на ЕСК, включително мониторинг и оценка.